

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2024
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 07-08

Z obsahu:

- Evropský parlament v 10. volebním období
- Program nové Evropské komise
- Financování priorit EU

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

na konci června se prezidenti a premiéři členských států dohodli na nominacích na vrcholné pozice v evropských institucích pro nadcházející funkční období. Na funkci předsedkyně Evropské komise navrhla Evropská rada opět Ursulu von der Leyen z nejsilnější Evropské lidové strany (EPP). Svoji nominaci musela staronová předsedkyně obhájit před Evropským parlamentem. Ve svém volebním projevu představila svoji vizi pro práci Evropské komise v příštích pěti letech. V návaznosti na předchozí politické diskuse, včetně rozhovorů s politickými frakcemi Evropského parlamentu, slíbila, že během prvních 100 dnů svého mandátu předloží novou dohodu o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal). S ohledem na výzvu dekarbonizovat evropský průmysl a zároveň zachovat jeho konkurenceschopnost v globálním měřítku zdůraznila význam zacílených investic. V rámci příštího víceletého finančního rámce EU proto hodlá předložit návrh na nový Evropský fond pro konkurenceschopnost. Vytvoření vhodných podmínek pro společnosti, včetně levných, udržitelných a bezpečných dodávek energie, podle jejích slov vytvoří podmínky pro 90% snížení emisí skleníkových plynů do roku 2040. Takový ambiciózní cíl však předpokládá splnění řady podmínek, mezi které patří plné provedení dohodnutého klimatického rámce do roku 2030. Je však otázkou, nakolik se 55% cíl podaří naplnit. Při sledování pokroku v této oblasti vychází Komise z vnitrostátních klimaticko-energetických plánů (NKEP). Dosud plánovaná opatření předložená členskými státy však nejsou dostatečná a v rámci jejich revize některé členské státy aktualizované znění NKEP ještě nepředložily, přestože termín byl do konce června. Řada členských států již navíc otevřeně podpořila nižší cíl, a tak hovořit o 90% cíli je v tuto chvíli předčasné. V Evropském parlamentu von der Leyen získala pro svůj program podporu především ve středových proevropských frakcích a svoji pozici předsedkyně Evropské komise obhájila. Jejím prvním úkolem je nyní sestavení nového kolegia Komise, resp. rozdělení jednotlivých portfolií. Na svém prvním plenárním zasedání v desátém volebním období Evropský parlament za předsedkyni zvolil Robertu Metsola z frakce EPP. Europoslanci dále schválili počet stálých členů ve dvaceti výborech a čtyřech podvýborech. Vzhledem k významu energetické a klimatické politiky jsou výbory ITRE a ENVI s 90 stálými členy nejpočetnější.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé
inteligence BING AI.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

VRCHOLNÉ POZICE
V EVROPSKÝCH
INSTITUCÍCHEVROPSKÝ
PARLAMENT
V 10. VOLEBNÍM
OBDOBÍVÝBORY EVROPSKÉHO
PARLAMENTU

VRCHOLNÉ POZICE V EVROPSKÝCH INSTITUCÍCH

Na zasedání Evropské rady dne 28. června se prezidenti a premiéři členských států EU dohodli na nominacích na vrcholné pozice v evropských institucích pro nadcházející legislativní období.

Novým předsedou Evropské rady na období od 1. prosince 2024 do 31. května 2027 byl zvolen António Costa (Portugalsko). Na funkci předsedkyně Evropské komise navrhla Evropská rada Ursulu von der Leyen (Německo) a na funkci vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Kaju Kallas (Estonsko). Evropská rada také přijala **strategickou agendu EU** na období 2024 až 2029.

Následně dne 18. července Evropský parlament v tajném hlasování potvrdil von der Leyen ve funkci předsedkyně Evropské komise. Ta před hlasováním představila své **politické priority** na příštích pět let. Ursula von der Leyen je předsedkyní Evropské komise od roku 2019. Svoji nominaci pro kandidaturu na druhý mandát získala od Evropské lidové strany (EPP).

Prvním úkolem staronové předsedkyně je sestavení nové Komise. Po rozhovorech s nominovanými kandidáty na komisaře rozdělí jednotlivá portfolia. V této souvislosti již s ohledem na význam, který von der Leyen přikládá implementaci stávajícího právního rámce, avizovala svůj záměr jmenovat místopředsedu EK pro implementaci, zjednodušení a interinstitucionální vztahy.

Evropská unie aktuálně řeší výzvy v oblasti obrany a bezpečnosti, proto von der Leyen hodlá také nově jmenovat komisaře pro obranu, který bude koordinovat úsilí pro posílení evropského obraného průmyslu, přičemž bude úzce spolupracovat s vysokou představitelkou EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Mezi nominovanými kandidáty jednotlivých členských států EU na členy Evropské komise jsou současný komisař pro vnitřní trh Thierry Breton (Francie), místopředsedkyně španělské vlády a ministryně pro ekologickou transformaci Teresa Ribera (Španělsko),

současný místopředseda Evropské komise a komisař pro Zelenou dohodu Maroš Šefčovič (Slovensko), současný komisař pro opatření v oblasti klimatu Wopke Hoekstra (Nizozemsko) či současný komisař pro sousedství a rozšíření Oliver Várhelyi (Maďarsko). Česká republika nominovala současného ministra průmyslu Jozefa Síkelu. Slyšení kandidátů na komisaře se uskuteční na podzim v příslušných výborech Evropského parlamentu.

Nový předseda Evropské rady **Antonio Costa** je vystudovaný právník a od roku 2015 premiér portugalské vlády. V roce 2004 byl zvolen do Evropského parlamentu, kde byl členem Strany evropských socialistů (PES). Následně působil také jako ministr vnitra či starosta Lisabonu.

Kandidátka na úřad vysoké představitelky Kaja Kallas působila od roku 2021 jako premiérka estonské vlády. Byla první ženou v tomto úřadu. Je předsedkyní Estonské reformní strany. V minulosti byla členkou estonského parlamentu a v letech 2014 až 2018 byla poslankyní Evropského parlamentu, členkou Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE). Před zvolením do parlamentu působila jako advokátka se specializací na evropské právo hospodářské soutěže.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

VRCHOLNÉ POZICE
V EVROPSKÝCH
INSTITUCÍCHEVROPSKÝ
PARLAMENT
V 10. VOLEBNÍM
OBDOBÍVÝBORY EVROPSKÉHO
PARLAMENTU

EVROPSKÝ PARLAMENT V 10. VOLEBNÍM OBDOBÍ

V návaznosti na evropské volby zahájil dne 16. července ve Štrasburku svoji činnost nový Evropský parlament. Europoslanci si znovu zvolili Robertu Metsola z frakce EPP předsedkyní Evropského parlamentu. Zvítězila v prvním kole voleb, v němž získala nadpoloviční většinu 562 z 699 odevzdaných hlasů. V čele Evropského parlamentu bude pokračovat po dobu prvních dvou a půl let desátého volebního období. Metsola je třetí ženou v čele Evropského parlamentu.

Roberta Metsola (Malta) je europoslankyní od roku 2013. V roce 2020 byla zvolena první místopředsedkyní EP. V roce 2022 se stala předsedkyní na druhou polovinu volebního období Evropského parlamentu.

Europoslanci zvolili také 14 místopředsedů a 5 kvestorů. Ti společně tvoří předsednictvo, které rozhoduje o záležitostech týkajících se vnitřního fungování EP.

Složení Evropského parlamentu se v desátém volebním období podle očekávání posunulo

doprava. Na pravici vznikla nová politická skupina Patrioti pro Evropu (Pfe). Její založení oznámili bývalý premiér Andrej Babiš (ANO), maďarský premiér Viktor Orbán (Fidesz) a bývalý rakouský ministr vnitra Herbert Kickl (Svobodná strana Rakouska - FPÖ). Aktuálně Pfe zahrnuje téměř všechny bývalé členy krajně pravicové skupiny Identita a demokracie, a to včetně francouzského Národního sdružení Marine Le Pen či italské Ligy Matteo Salviniho. S 84 křesly se stala třetí největší frakcí po Evropské lidové straně (EPP) a sociálních demokratech (S&D).

V rámci hlasování o předsednictvu EP však kandidáti na místopředsedy z řad Pfe neuspěli. Projevila se tak pokračující izolace krajní pravice v Evropském parlamentu. Koalice tří středových proevropských politických frakcí stále drží nadpoloviční většinu křesel. EPP, S&D a Renew Europe získaly společně 401 křesel z celkových 720.

Na politické pravici posílila také skupina Evropských konzervatistů a reformistů (ECR) složená především z euroskeptických pravicových stran. V plénu bude mít 78 hlasů oproti 62 v předchozím volebním období. Naopak významnou ztrátu 20 křesel utrpěli Zelení/EFA, kteří ke koaliční spolupráci mohou nabídnout 53 hlasů. Nově se k frakci Zelených přidali europoslanci z celoevropské strany Volt.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

VRCHOLNÉ POZICE
V EVROPSKÝCH
INSTITUCÍCHEVROPSKÝ
PARLAMENT
V 10. VOLEBNÍM
OBDOBÍVÝBORY EVROPSKÉHO
PARLAMENTU

VÝBORY EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Na svém prvním plenárním zasedání si nově zvolení europoslanci schválili počet stálých členů ve dvaceti výborech a čtyřech podvýborech. Následně politické skupiny jmenovaly europoslance do jednotlivých výborů. Dne 23. července pak proběhly ustavující schůze výborů, na kterých byli zvoleni předsedové a místopředsedové výborů s mandátem na dva a půl roku.

Dva nejpočetnější výbory Evropského parlamentu jsou Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), které oba mají v tomto volebním období 90 stálých členů.

Výbor ITRE byl oproti minulému legislativnímu období posílen o 12 křesel. Vzhledem k nastavení politických priorit EU se bude výbor ITRE významně podílet na utváření postojů Evropského parlamentu v oblasti konkurenceschopnosti a prosperity EU. Mezi jeho stálé členy zasedne 5 českých europoslanců: Jan Farský (EPP), Ondřej Knotek

(Pfe), Ondřej Krutílek (ECR), Jana Nagyová (Pfe) a Filip Turek (Pfe). Členové výboru si za svého předsedu zvolili polského europoslance Boryse Budku (EPP). Své koordinátory si určily politické frakce: S&D potvrdila rumunského europoslance Dana Nicu, zatímco koordinátorem EPP bude opět německý europoslanec Christian Ehler. První řádné zasedání výboru ITRE v novém složení se uskuteční dne 4. září.

Výbor ENVI se bude podílet na přijímání environmentální legislativy, včetně klimatických cílů do roku 2040. Mezi jeho stálé členy zasednou 4 čeští europoslanci: Ondřej Dostál (nezařazený), Ondřej Knotek (Pfe), Filip Turek (Pfe) a Alexandr Vondra (ECR). Novým předsedou výboru ENVI byl zvolen italský europoslanec Antonio Decaro (S&D). Ten již deklaroval, že mezi jeho hlavní priority patří zachování biodiverzity a sociální spravedlnost. Podle jeho slov je nutné urychlit přechod od fosilních paliv na nízkoemisní a bezemisní alternativy, aby bylo možné zajistit zdravé ekosystémy. Zároveň zdůrazňuje, že „není cesty zpět“, protože otevření uzavřených dohod by narušilo pokrok v cestě ke klimatické neutralitě a podkopalo důvěru investorů. Od nominovaných kandidátů na komisaře, kteří na podzim v rámci slyšení před výbor předstoupí, očekává pevný závazek k Zelené dohodě a stávajícím **klimatickým cílům**, a také řešení

environmentálních výzev v souladu se spravedlivou transformací a udržitelným rozvojem. Politické frakce si **zvolily** své koordinátory ve výboru ENVI. Z českých europoslanců byl zvolen Alexandr Vondra za skupinu ECR. První řádné zasedání výboru ENVI v novém složení se uskuteční dne 4. září.

Jmenování českých europoslanců do jednotlivých výborů najdete [zde](#).

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

PROGRAM NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISESTRATEGICKÁ
AGENDA EU

PROGRAM NOVÉ EVROPSKÉ KOMISE

Evropský parlament v tajné volbě potvrdil setrvání Ursuly von der Leyen v čele Evropské komise na další pětileté období. Ve svém volebním projevu před europoslanci von der Leyen představila svoji vizi pro práci Evropské komise v příštím pětiletém období.

Politický program Evropské komise vychází ze strategické agendy EU, kterou přijaly členské státy na červnovém zasedání Evropské rady, a z konzultací s politickými frakcemi v Evropském parlamentu. Je zaměřen na největší výzvy, kterým Evropa aktuálně čelí, mezi které patří: bezpečnost, změna klimatu, konkurenceschopnost, udržitelná prosperita či ochrana demokracie.

V ambiciózním programu předsedkyně Evropské komise mimo jiné uvádí, že je nyní nezbytné zaměřit se na provádění dohodnutých cílů, včetně cílů stanovených v Zelené dohodě. Důraz klade na implementaci stávajícího právního rámce pro rok 2030. Zároveň přislíbila, že v prvních 100 dnech svého nastávajícího mandátu předloží novou dohodu o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal). Ta by měla usnadnit zacílení investic do infrastruktury a průmyslu, zejména do energeticky náročných odvětví. V rámci revize **klimatického zákona EU** (European Climate Law) předběžně plánuje nová předsedkyně navrhnout 90% snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2040. Podle jejích slov by stanovení ambiciózního průběžného cíle do dalšího desetiletí mělo soukromému sektoru usnadnit plánování investic.

V oblasti energetiky von der Leyen klade důraz na snižování cen energie, a to odchodem od fosilních paliv, posílením společných nákupů a vytvořením „skutečné energetické unie“.

Ve svých návrzích by chtěla upřednostnit podporu investic především do infrastruktury a čistých technologií, včetně nízkouhlíkových, dále do skladovacích kapacit, energetické účinnosti, rozvoje vodíkových sítí či přepravy zachyceného CO₂.

V souvislosti s důrazem na udržitelnou výrobu a spotřebu avizuje von der Leyen předložení zákona o udržitelném hospodářství (Circular Economy Act). Ten by měl pomoci vytvořit trh s druhotnými materiály a s odpady, a to zejména s ohledem na kritické suroviny. Komise by dále měla (s cílem zjednodušit nařízení **REACH**) předložit balíček pro chemický průmysl.

Prioritou nové Komise dále bude adaptace a zvyšování odolnosti vůči negativním změnám klimatu. S cílem podpořit členské státy hodlá Komise zmapovat rizika a připravenost infrastruktury v oblasti energetiky, potravin či vodního hospodářství a připraví klimatický adaptační plán. Změna klimatu ovlivňuje dostupnost sladké vody. Proto Komise zaměří speciální pozornost na strategii odolnosti vodního hospodářství (Water Resilience Strategy).

S ohledem na podporu konkurenceschopnosti zaměří nová Komise pozornost na snižování administrativní zátěže a také na zjednodušení implementace a její sladění s realitou členských států. Tato agenda by měla spadat pod

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚ

STRATEGICKÁ
AGENDA EU

SCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

PROGRAM NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE

STRATEGICKÁ
AGENDA EU

místopředsedu EK pro implementaci, zjednodušení a interinstitucionální vztahy.

Mezi další politické priority, které von der Leyen ještě jako kandidátka na předsedkyni Evropské komise vyjmenovala, patří obrana a bezpečnost Evropy. V této souvislosti přislíbila finanční, politickou i vojenskou pomoc Ukrajině. Vzhledem k investičním potřebám v oblasti obrany zveřejní nová Komise během prvních 100 dnů Bílou knihu o budoucnosti evropské obrany.

Evropský parlament znovu zvolil Ursulu von der Leyen do funkce předsedkyně Evropské komise dne 18. července. Pro její setrvání ve funkci hlasovalo 401 europoslanců ze 707, kteří se hlasování zúčastnili. 284 europoslanců hlasovalo proti a 22 hlasovacích lístků bylo nevyplněných nebo neplatných. Von der Leyen získala pro svůj program podporu především ve středových proevropských frakcích (EPP, S&D a Renew Europe). Předseda Komise je volen většinou hlasů, a tak by k jejímu zvolení stačilo 360 hlasů.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚ**STRATEGICKÁ
AGENDA EU**SCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

PROGRAM NOVÉ
EVROPSKÉ KOMISE**STRATEGICKÁ
AGENDA EU**

STRATEGICKÁ AGENDA EU

Evropská rada přijala na svém zasedání dne 27. června strategickou agendu EU na období 2024 až 2029. Politické priority pro směřování v nadcházejícím legislativním období přijímají vedoucí představitelé EU každých pět let jako pevný rámec pro práci evropských institucí. Na jejich vypracování se podílí členské státy i instituce EU. Proces přípravy strategické agendy EU byl zahájen v říjnu 2023.

V době rostoucí globální nestability musí členské státy EU reagovat na výzvy, které nemají obdoby, jako jsou probíhající válečná agrese Ruska na Ukrajině, vyostřování situace na Blízkém východě či změna klimatu. Zároveň je potřeba přizpůsobit se rychlému vývoji nových technologií, které přinášejí jak příležitosti, tak ale i možná rizika.

Strategická agenda EU je proto zaměřena na zajištění suverenity EU a řešení aktuálních i budoucích výzev. Priority politického směřování se následně promítnou do příštího víceletého finančního rámce po roce 2027.

Strategická agenda EU na období příštích pěti let je strukturovaná na třech pilířích: svobodná a demokratická Evropa, silná a bezpečná Evropa a prosperující a konkurenceschopná Evropa.

Členské státy kladou důraz na prosazování a ochranu evropských hodnot jako jsou svoboda, demokracie, právní stát či respekt pro lidská práva, včetně respektu k menšinám. Patří sem také ochrana svobodných médií a občanské společnosti či řešení zahraničního vměšování a pokusů o destabilizaci, včetně dezinformací.

Druhý pilíř je zaměřen na strategické postavení EU v nově vznikajícím multipolárním světě. Mezi priority, na kterých se shodly členské státy EU, patří trvalá podpora Ukrajiny, včetně její obnovy a úsilí o spravedlivý mír, větší obranná

připravenost a zvýšení výdajů a investic do obrany. EU se také musí vyrovnat s radikalizací a terorismem. Další oblastí, které Evropská rada věnuje pozornost, je posílení odolnosti a prevence krizí, včetně přírodních katastrof. Členské státy EU se také shodly na potřebě komplexního přístupu k migraci a správě hranic.

V neposlední řadě jsou členské státy odhodlány posílit dlouhodobou konkurenceschopnost EU a zlepšit ekonomickou a sociální situaci občanů. To bude vyžadovat zajištění suverenity strategických odvětví a zároveň otevřenou ekonomiku. V návaznosti na závěry [zprávy](#), kterou vypracoval Enrico Letta, spoléhají členské státy na prohlubování jednotného trhu, zejména v oblasti energetiky, telekomunikací a financí. S cílem zajistit energetickou suverenitu počítá strategická agenda EU s vybudováním „skutečné energetické unie“, ambiciózní elektrifikací založené na nulových a nízkouhlíkových řešeních a s investicemi do infrastruktury a úložišť. Pozornost bude dále věnovaná zajištění bezpečných strategických dodavatelských řetězců, klíčovými technologiím jako je umělá inteligence, polovodiče či technologie pro nulové čisté emise a v neposlední řadě konkurenceschopnému, udržitelnému a odolnému zemědělskému sektoru. Oblast konkurenceschopnosti bude vyžadovat významné investice.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

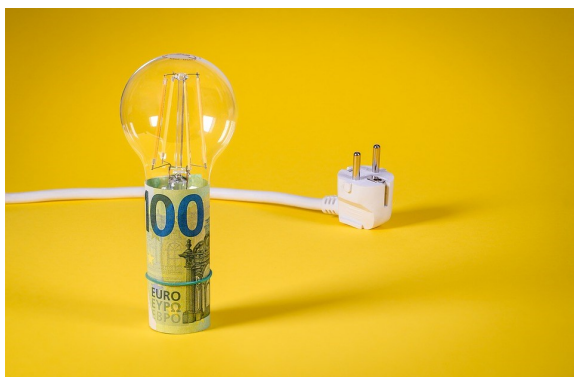
FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

ZPRÁVA
O BUDOUCNOSTI
JEDNOTNÉHO TRHU EU

ZPRÁVA O BUDOUCNOSTI JEDNOTNÉHO TRHU EU

V zájmu posílení konkurenceschopnosti se na agendu Evropské unie opět dostává téma jednotného trhu. Evropská rada v červnu 2023 proto vyzvala k vypracování nezávislé zprávy o budoucnosti jednotného trhu EU. Její přípravou byl pověřen ředitel institutu Jacques Delorse a bývalý předseda italské vlády Enrico Letta. Ten po konzultaci s národními orgány, zaměstnavateli, odbory či zástupci občanské společnosti předložil zprávu v dubnu letošního roku.

Zpráva poskytuje analýzu současného stavu jednotného trhu, který je jedním z pilířů EU, a doporučení pro jeho posílení v budoucnosti. Řada zveřejněných podnětů byla využita při tvorbě **strategické agendy EU** na příští legislativní období.

Využívání výhod jednotného trhu v oblasti energetiky znamená především posílení vzájemného propojení. Zcela konkrétně budou v nadcházejícím období potřebné masivní investice do evropské infrastruktury, modernizace elektrické přenosové a distribuční soustavy či vybudování infrastruktury pro vodík. Zpráva zároveň konstatuje, že bude potřeba posilovat strategickou infrastrukturu se spolehlivými partnery v rámci politiky sousedství.

Bývalý předseda italské vlády se ve své zprávě věnuje naléhavým výzvám, které EU musí řešit v oblasti energetiky v souvislosti s geopolitickými změnami či s ohledem na celosvětovou soutěž v oblasti čistých technologií. Společnou reakci EU na energetickou krizi z roku 2022 hodnotí jako efektivní. Varuje však před rizikem ztráty dynamiky integrace trhu. Uvádí, že výhodám, ze kterých těží čínská státem řízená ekonomika či Spojené státy v podobě nižších cen energie, může EU čelit jednotným trhem s energií a sofistikovaným regulačním rámcem. Společný trh může poskytnout bezpečnější, dostupnější

a udržitelnější energetický systém. Propojenost má zároveň potenciál snižovat náklady spojené s rozvojem sítě, skladováním či riziky investorů.

V souvislosti s přechodem na čisté technologie Letta v tzv. cestovní mapě pro oblast energetiky mj. navrhuje do roku 2025 zavést metodologii přeshraničního rozdělení nákladů a přínosů pro větrnou energii na moři, posílit regionální spolupráci a zavést přísné standardy kybernetické bezpečnosti v souvislosti s novou energetickou infrastrukturou. Dále do roku 2027 posílit rozpočet Nástroje pro propojení Evropy (CEF) či vytvořit Agenturu pro dodávky čisté energie, která by byla partnerem pro průmysl, národní a místní samosprávy a předkladatele projektů. Spravovat by měla programy financování z rozpočtu EU, Evropskou vodíkovou banku či poskytovat technickou podporu.

Zpráva dále vyzývá k vytvoření evropského oběhového hospodářství a navrhuje další harmonizaci v oblasti udržitelnosti a relevantní správy dat. Letta vychází z předpokladu, že vzhledem k značné závislosti EU na primárních zdrojích je nezbytné upřednostnit přechod na oběhové hospodářství. Klade proto důraz na zachování vysoké hodnoty produktů a materiálů, prodloužení jejich životnosti, eliminaci zbytečné spotřeby, efektivitu a inovace.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EU**SCHOPNOST
KONKUROVAT**

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

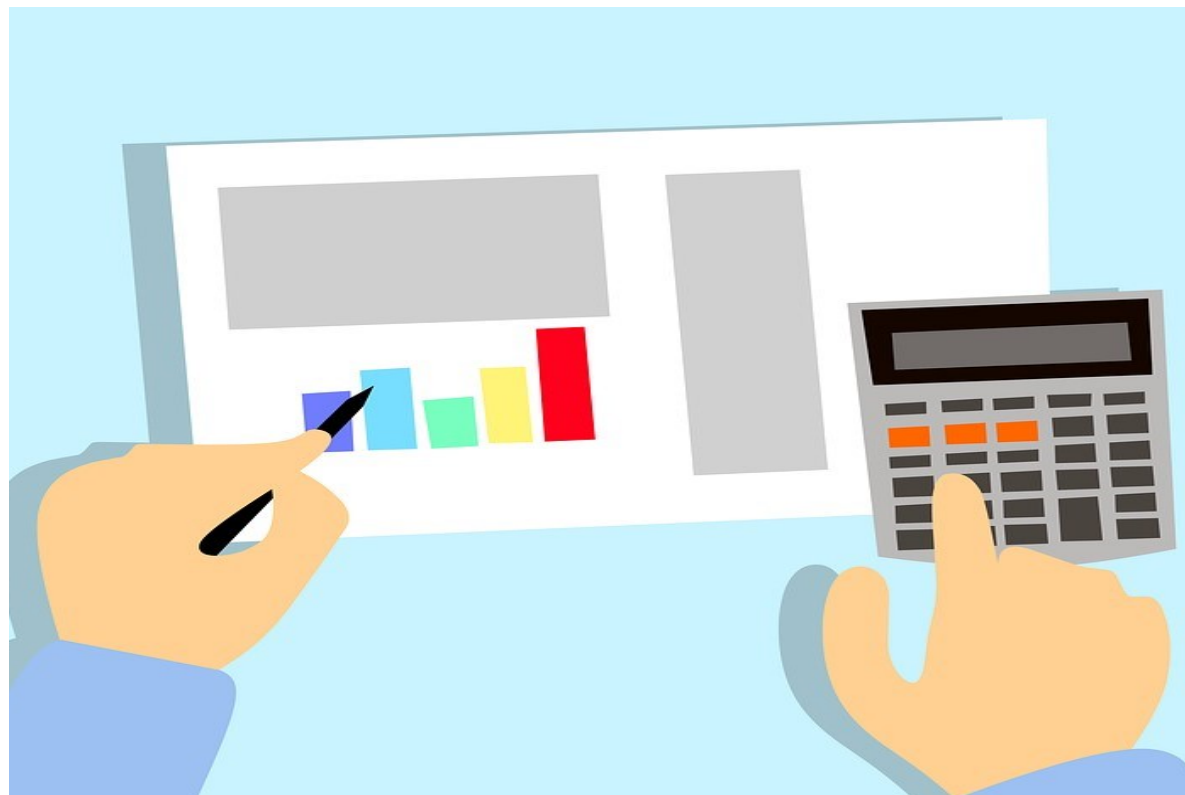
FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

ZPRÁVA
O BUDOUCNOSTI
JEDNOTNÉHO TRHU EU

Pozornost Letta věnuje optimalizaci veřejných zakázek, které slouží jako hlavní katalyzátor hospodářské činnosti a mají zásadní význam pro realizaci strategických cílů EU. Dosažení plného potenciálu veřejných zakázek podle něj vyžaduje zcela integrovaný trh v rámci EU. Doporučuje proto důsledné sladění zadávání zakázek se strategickými cíli EU. Dále navrhuje zjednodušení administrativních procesů či posílení účasti malých a středních podniků. Kriticky také přezkoumává praxi zadávání zakázek primárně na základě nejnižší nabídky, což nepřispívá ke kvalitě a brání rozvoji místního strategického dodavatelského řetězce, který nemůže konkurovat zemím s nižšími sociálními standardy. Důraz Letta klade na transparentnost zadávání zakázek, včetně sloučení evropských a národních datových souborů.

Zpráva také doporučuje zavedení páté svobody jednotného trhu zaměřené na výzkum, inovace a vzdělávání s cílem posílit inovační schopnosti trhu.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚ

STRATEGICKÁ
AGENDA EU

SCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

KLIMATICKÉ CÍLE

KLIMATICKÉ CÍLE

Podle evropského právního rámce pro klima musí členské státy EU do roku 2030 snížit čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 %. Cílem je dosáhnout nejpozději do roku 2050 klimatické neutrality.

Klimatická neutralita spočívá v tom, že se do atmosféry vypouští pouze tolik skleníkových plynů, kolik jich může příroda (např. lesy, oceány, půda) nebo technologické postupy (např. CCS, CCUS) absorbovat.

V zájmu dosažení klimatické neutrality EU v příštích desetiletích je nezbytné snižovat emise na úrovni členských států průběžně, a také nalézt způsob kompenzace pro zbývající nevyhnutelné emise.

Klimatické cíle EU dohodnuté na politické úrovni dostaly legislativní rámec v roce 2021. Konkrétně v **nařízení**, kterým se stanoví evropský právní rámec pro klima. Toto nařízení stanovuje cíl snížení čistých emisí skleníkových plynů o nejméně 55 % do roku 2030 a dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050. Tento předpis také zavádí povinnost pro Evropskou komisi předložit na základě podrobného posouzení dopadu legislativní

návrh, který by stanovoval další průběžný cíl pro snížení emisí do roku 2040.

Uvedení právních předpisů EU do souladu se závazným cílem pro rok 2030 zajišťuje balíček **Fit for 55**, který byl schválen na přelomu roku 2022/2023. Jedná se o soubor předpisů, které revidují a aktualizují stávající právní předpisy, resp. zavádí nové iniciativy. Mezi stěžejní iniciativy balíčku Fit for 55 patří reforma evropského systému pro obchodování s emisemi, revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie, revize směrnice o energetické účinnosti, revize směrnice o energetické náročnosti budov, nařízení pro emisní normy CO₂ pro nové osobní automobily a dodávky, pravidla pro snižování emisí metanu v odvětví energetiky či sociální fond pro klimatická opatření, který má podpořit nejvíce zasažené obyvatele a podniky. Nová předsedkyně Evropské komise již avizovala, že se ve svých iniciativách zaměří na řádnou implementaci právního rámce pro rok 2030.

Politickou diskusi na téma průběžného klimatického cíle (do roku 2040) na cestě ke klimatické neutralitě, zahájila Evropská komise v únoru letošního roku. V rámci **sdělení** předložila své hodnocení ohledně snížení emisí skleníkových plynů do roku 2040 a doporučila snížit čisté emise o 90 % oproti roku 1990. Návrh vychází z posouzení dopadů a analýzy Evropského vědeckého poradního výboru pro

změnu klimatu. Vymezuje řadu podmínek, jejichž splnění je předpokladem dosažení doporučeného 90% cíle. Patří mezi ně plné provedení dohodnutého klimatického rámce do roku 2030, zajištění konkurenceschopnosti evropského průmyslu, zaměření na spravedlivou transformaci či uskutečnění strategického dialogu s průmyslem a zemědělským sektorem. Předložení legislativního návrhu ohledně nového klimatického cíle pro rok 2040 bude záležitostí nové Komise.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

**VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE**

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

**VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE**

VODÍKOVÉ TECHNOLOGIE

Evropská komise ve svém politickém programu na období 2024 až 2029 oznámila, že s cílem podpořit čisté technologie a konkurenceschopnost evropského průmyslu předloží řadu legislativních i nelegislativních návrhů. Zaměří se na stanovení priorit a zvýšení investic do infrastruktury a průmyslu, a to zejména energeticky náročných odvětví. Příští období tak bude zásadní i pro rozvoj a zavádění evropských vodíkových technologií.

Vodíková **strategie** pro klimaticky neutrální Evropu stanovila strategický cíl instalovat do roku 2030 elektrolyzéry pro výrobu vodíku z obnovitelných zdrojů o výkonu alespoň 40 GW a zahájit výrobu až 10 milionů tun vodíku z obnovitelných zdrojů. V rámci balíčku Fit for 55 tento strategický záměr nabyl legislativní podoby, konkrétně např. v nařízení a směrnici, které stanoví společná pravidla pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem či ve směrnici o obnovitelných zdrojích energie.

Legislativní rámec byl dále doplněn o dva akty v přenesené pravomoci, které obsahují návrh definice a metodiky pro výpočet emisí obnovitelného vodíku (více [zde](#)). Aktuálně Evropská komise také připravuje akt v přenesené pravomoci pro výpočet emisí nízkouhlíkového vodíku během životního cyklu.

V roce 2022 spustila Komise Evropskou vodíkovou banku. Jde o investiční mechanismus, jehož hlavním cílem je uvolnit soukromé investice do vodíkových hodnotových řetězců, a to jak v EU, tak celosvětově. V rámci první aukce vodíkové banky přidělila Evropská komise v dubnu letošního roku téměř 720 milionů eur sedmi projektům v oblasti vodíku z obnovitelných zdrojů. Vítězní uchazeči budou vyrábět vodík v Evropě a obdrží dotaci na překlenutí cenového rozdílu mezi jejich výrobními náklady a tržní cenou vodíku, kterou v současné době

určují výrobci z neobnovitelných zdrojů. Vybrané projekty budou muset začít vyrábět vodík z obnovitelných zdrojů nejpozději do pěti let od podpisu grantové dohody.

Bohužel však díky celoevropským podmínkám aukcí vzniká geografická diskriminace zejména zemí střední Evropy s vnitrozemským klimatem, které nemohou konkurovat efektivitě výroby OZE jižních zemí EU, co do intenzity slunečního svitu či naopak severních zemí co do intenzity proudění větru.

V červenci letošního roku schválila Evropská komise státní podporu výroby obnovitelného vodíku v Nizozemí. Schéma ve výši 998 milionů eur je potvrzeno pro výstavbu výroby vodíku elektrolyzou s instalovaným výkonem nejméně 200 MW. Subvence bude poskytnuta prostřednictvím nabídkového řízení, které má být uzavřeno do konce roku. Přihlásit se mohou projekty s výkonem alespoň 0,5 MW. Komise také schválila státní podporu ve výši 80 milionů eur na podporu **Djewels**, dceřiné společnosti HyCC B.V. Přímý grant je určen na podporu výstavby a provozu demonstračního projektu výroby obnovitelného vodíku. Inovativní elektrolyzér bude mít výkon 20 MW. Finanční příspěvek pokryje očekávanou mezeru ve financování projektu.

Dalším vodíkovým projektem, který byl schválen během letošního léta je španělský program ve výši 1,2 miliardy eur. Režim podpoří investice

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚ

STRATEGICKÁ
AGENDA EU

SCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

do výroby obnovitelného vodíku s instalovaným výkonem minimálně 100 MW. Žadatelé musí mít zajištěné dohody s odběrateli na pokrytí alespoň 60 % očekávané výroby obnovitelného vodíku nebo paliva z něj získaného.

Jiným příkladem podpory vodíkové technologie je švédské opatření ve výši 265 milionů eur prostřednictvím Nástroje na oživení a odolnost na podporu společnosti H2GS AB při výstavbě závodu na výrobu čisté oceli. Projekt zahrnuje mj. výstavbu jednoho z největších elektrolyzérů na světě s instalovaným výkonem 690 MW. Předpokládá se, že výroba oceli začne v roce 2026. Společnost H2GS AB se zavázala sdílet zkušenosti i technické know-how v souvislosti s tímto projektem s průmyslem a akademickou sférou. Celkové investice do projektu dosahují 6 miliard eur, přičemž primárně zahrnují soukromé investice, dále podporu v rámci Inovačního fondu a také financování od EIB.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

FINANCOVÁNÍ
PRIORITY EU

FINANCOVÁNÍ PRIORITY EU

Ambiciózní politické priority EU pro příštích pět let budou vyžadovat i adekvátní financování. Na jedné straně EU usiluje o realizaci klimatických cílů při zachování své konkurenceschopnosti. Na druhé straně geopolitický vývoj vyvíjí tlak na posílení výdajů na obranu. Se zvyšujícími se nároky na investice je zároveň nezbytné řešit zajištění odpovídajících finančních zdrojů.

Členské státy se shodly, že evropské projekty vyžadují posílení nástrojů soukromého a veřejného financování. Předsedkyně Evropské komise ve svém volebním politickém programu přislíbila maximalizaci veřejných investic s cílem využítí tzv. pákového efektu a ve spolupráci s EIB snižování rizik pro soukromý kapitál. K uvolnění soukromého kapitálu by mělo přispět dokončení unie kapitálových trhů, což by dle vyjádření Komise mohlo přilákat investice ve výši 470 miliard eur ročně.

Von der Leyen zároveň podpořila lepší využívání veřejných zakázek, které představují 14 % HDP EU. Slíbila, že během svého mandátu předloží návrh na revizi směrnice o zadávání veřejných

zakázek, a to s cílem upřednostnit ve strategických sektorech evropské produkty.

Již příští rok Evropská komise předloží návrh na nový víceletý finanční rámec (VFR) po roce 2027. Zkušenosti z posledních let při řešení naléhavých finančních priorit ukázaly potřebu flexibilního a strategicky zaměřeného rozpočtu EU. Ve svém programovém prohlášení proto von der Leyen avizuje, že VFR by do budoucna měl být modernizován a posílen. Konkrétně předpokládá větší sladění s prioritami a cíli EU, zjednodušení rozpočtu s menším počtem programů, vč. plánu pro každý členský stát se zaměřením na evropské priority, a posílení účinnosti financování.

S ohledem na předcházející diskusi s členskými státy a priority nadcházejícího volebního období předsedkyně Evropské komise oznámila záměr předložit v rámci příštího VFR návrh na nový Evropský fond pro konkurenceschopnost. Zaměřen bude na strategické technologie, včetně čistých technologií v oblasti energetiky, a jejich výrobu a vývoj v rámci EU, přičemž primárně by měl podpořit důležité projekty společného zájmu (IPCEI). Nový soubor projektů IPCEI navrhne Komise na začátku roku 2025.

Svoji představu fondu, který by podpořil investice do strategických odvětví, již v rámci revize současného VFR diskutovala Rada i Evropský parlament. Nevyřešenou otázkou však zůstalo zajištění finančních zdrojů, a tak

Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP), která je podle Komise předstupněm avizovaného fondu, byla navýšena pouze o 1,5 miliardy eur, oproti návrhu Komise na 10 miliard eur.

Von der Leyen zároveň ve svém volebním projevu také zdůraznila potřebu investic do bezpečnosti a obrany. A tak dalším avizovaným fondem příštího rozpočtu EU je Evropský obranný fond, který podpoří investice do špičkových technologií v oblasti obrany.

V rámci modernizace VFR se kromě změn na výdajové stránce diskutuje zejména posílení rozpočtových příjmů. Hlavním zdrojem příjmů přitom zůstávají příspěvky členských států založené na hrubém národním důchodu (HND), a dále pak cla a příspěvky založené na dani z přidané hodnoty (DPH).

Von der Leyen ve volebním politickém programu potvrdila zájem na posílení příjmů VFR. V této souvislosti zmínila i nové vlastní zdroje, a také podmínku udržitelného financování. Problematiku zajištění investic do strategických odvětví, včetně energetiky či kritických surovin, projednávají průběžně členské státy v rámci Rady EU. Nicméně dosud zůstávají v této otázce do značné míry rozdělené. Na jedné straně Francie, Itálie, Španělsko, Řecko či Portugalsko zdůrazňují potřebu společných evropských finančních nástrojů, na straně druhé jsou

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚ

STRATEGICKÁ
AGENDA EU

SCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

FINANCOVÁNÍ
PRIORITY EU

tzv. „frugální“ (Rakousko, Finsko, Nizozemsko, Dánsko či Švédsko), kteří mají obavy z vytváření nových dluhů či zavádění nových evropských daní.

V souvislosti s čerpáním evropských financí věnovala předsedkyně EU ve svém volebním

projevu také pozornost dodržování právního státu. Financování z rozpočtu EU hodlá důsledně propojit s respektováním evropského práva. Navrhne v této souvislosti silné záruky, včetně obecného režimu podmíněnosti pro

všechny fondy EU. Evropský rozpočet by podle jejích slov mohl zároveň financovat vnitrostátní opatření pro boj proti korupci a ochranu finančních zájmů EU.

EVROPSKÉ
INSTITUCE NOVĚSTRATEGICKÁ
AGENDA EUSCHOPNOST
KONKUROVAT

KLIMATICKÉ CÍLE

VODÍKOVÉ
TECHNOLOGIE

FINANCOVÁNÍ PRIORITY

PŘEDSEDNICTVÍ RADY

ENERGETICKÉ
PRIORITY
PŘEDSEDNICTVÍ RADY

ENERGETICKÉ PRIORITY PŘEDSEDNICTVÍ RADY

Maďarské předsednictví Rady od 1. července do 31. prosince 2024 probíhá v kontextu významných výzev a přechodů. Evropský kontinent čelí mnoha krizím, včetně geopolitického napětí v důsledku války na Ukrajině, globální hospodářské konkurence, bezpečnostní zranitelnosti Unie, výzev spojených s migrací či změnou klimatu. Rok 2024 navíc představuje přechodné období pro instituce EU v důsledku voleb do Evropského parlamentu a sestavení nového kolegia Evropské komise. V těchto složitých podmínkách odrážejí priority energetické politiky maďarského předsednictví strategické zaměření na udržitelnost, bezpečnost a inovace.

Podpora geotermální energie

Jednou ze stěžejních iniciativ maďarského předsednictví je podpora geotermální energie. Toto zaměření je v souladu s nedávným téměř jednomyslným souhlasem Evropského

parlamentu a Výboru regionů s komplexní evropskou strategií pro geotermální energii. Maďarsko si je vědomo potenciálu geotermální energie jako stabilního, udržitelného a nízkouhlíkového zdroje energie, a proto se snaží tuto agendu podpořit. Významnou událostí podtrhující tento závazek bude **konference** věnovaná geotermální energii, která se má konat v září 2024 v Budapešti. Očekává se, že toto setkání podpoří dialog, sdílení osvědčených postupů a vytvoření soudržné strategie pro začlenění geotermální energie do širšího energetického mixu EU.

Přezkum národních plánů v oblasti energetiky a klimatu

Během maďarského předsednictví bude probíhat přezkum a projednání 27 národních energetických a klimatických plánů (**NKEP**). Tyto plány jsou klíčové pro dosažení pokroku v oblasti klimatických cílů EU do roku 2030. Zajištěním diskusí mezi členskými státy chce Maďarsko přispět k tomu, aby tyto plány byly ambiciózní a v souladu s dlouhodobými cíli EU.

Rozvoj elektrických sítí

Dalším ústředním bodem maďarské agendy energetické politiky je posílení elektrických sítí. Předsednictví se bude prioritně zabývat diskusemi o rozvoji a modernizaci elektrické

infrastruktury s cílem podpořit integraci obnovitelných zdrojů energie a zlepšit odolnost sítí. Podporou investic a technologického pokroku v oblasti síťové infrastruktury se Maďarsko snaží usnadnit propojení a odolnost evropského trhu s energií.

Vyvážení technologické neutrality a udržitelnosti

Maďarské předsednictví bude rovněž v energetické politice klást důraz na technologickou neutralitu, zejména s důrazem na posílení jaderné energie v energetickém mixu EU. Cílem předsednictví je podpořit politické debaty a výměnu názorů na to, jak vyvážit potřebu udržitelné energie s diverzifikačními zdroji energie.

Závěrem je potřeba zdůraznit, že priority maďarského předsednictví v oblasti energetické politiky odrážejí skutečnost, že vzhledem k přechodnému institucionálnímu období není agenda Rady EU natolik zatížena projednáváním a schvalováním legislativních návrhů, proto se předsednictví může více soustředit na tato strategická témata.